

Scenariusz

Przedmiot	przyroda/biologia
Grupa docelowa	uczniowie kl. 5
Temat	KRAJOBRAZ PRZEMYSŁOWY WYŻYNY ŚLĄSKIEJ

Cel ogólny

- wskazanie współzależności między naturalnymi składnikami środowiska a wielkoprzemysłową działalnością człowieka

Cele operacyjne

- przedstawia cechy krajobrazu przemysłowego,
- wskazuje znaczenie węgla kamiennego dla gospodarki,
- odczytuje nazwy głównych miast tworzących Górnośląski Okręg Przemysłowy,
- wskazuje przykłady niewłaściwego zagospodarowania krajobrazu przez człowieka,

Opis przebiegu lekcji

I.Wprowadzenie.

1.Herby województw – ułożenie (z rozsypanki literowej) nazw województw i zaznaczenie ich na mapie konturowej Polski, karty pracy,

2.Zagadka - na podstawie ilustrowanej mapki (karta pracy) odgadnij rodzaje przemysłu w Polsce,

3.Złoża mineralne – artykuł: Jak powstaje węgiel kamienny?

- pokaz bryłki węgla kamiennego,

- czy węgiel brudzi nasze ręce? (tak)

- a co można zrobić, aby nie brudził? (wymyć w zimnej wodzie)

II.Rozwinięcie.

1. Krajobraz miejsko-przemysłowy, czyli krajobraz przekształcony przez człowieka - antropogeniczny

- fragment filmu o Górnośląskim Okręgu Przemysłowym,

2.Wspólne opracowanie notatki na temat cech krajobrazu przemysłowego:

- przeważnie płaska powierzchnia terenu,

- gęsta, zwarta i wysoka zabudowa,

- gęsta sieć ulic,
- duże natężenie ruchu (ludzi i pojazdów),
- zmniejszona przezroczystość powietrza (przez zanieczyszczenia),
- liczne obiekty przemysłowe: wyrobiska, hałdy, kopalnie, hale fabryczne, dymiące kominy, rurociągi, linie energetyczne i in.
- zniszczona roślinność,
- zanieczyszczone wody, gleby, powietrze,
- najgęściej zaludniony obszar Polski,
- duże skupisko miast,

3. Debata – podział klasy na 2 grupy.

Grupa 1: reprezentuje pracowników kopalń, hut, zakładów przemysłowych Śląska,

Grupa 2 : to mieszkańcy Śląska, ekolodzy,

Uczniowie, korzystając z dostępnych źródeł, przygotowują się do debaty na temat :

„Czy trzeba zamknąć kopalnie i huty, by ratować środowisko przyrodnicze Wyżyny Śląskiej?”

Rozpoczęcie debaty.

4. Podsumowanie debaty – odpowiedź na pytanie:

„Co należy zrobić, by ratować przyrodę Wyżyny Śląskiej?” - uczniowie w grupach wpisują odpowiedzi do poniższego schematu:

Wody – źródła zanieczyszczenia :

- skutki zanieczyszczenia :
- sposoby ochrony:

Powietrze – źródła:

- skutki:
- sposoby:

Skąły i gleby- źródła:

- skutki:
- sposoby:

Rośliny i zwierzęta- źródła:

- skutki:

- sposoby:

5.Skamieniałości- album, ciekawostki

III.Podsumowanie.

1.Doświadczenie – filtr piaskowy – oczyszczanie wody

2.Różnorodność środowisk – ciekawostki o zwierzętach

Praca własna

1.Wyszukaj w słowniku synonimy wyrazu: „zanieczyszczenie” i wypisz 10 przykładów do notesu.

2.Czy zanieczyszczenie środowiska ma wpływ na nasze zdrowie?

- zapoznaj się z treścią artykułu o wodzie zał.

- zaprojektuj znak zdrowej i czystej wody, który można umieścić na butelce z wodą mineralną

Karta pracy

Powtórzenie wiadomości o Wyżynie Śląskiej.

Na podstawie tekstu z załącznika odpowiedz na poniższe pytania:

1. Czym zajmuje się przemysł ?
2. Wymień obiekty i zakłady przemysłowe Wyżyny Śląskiej.
3. Jaka jest różnica między aglomeracją a konurbacją ?
4. Z ilu miast składa się konurbacja śląska? Wymień i wskaż na mapie Polski te miasta.
5. Co to jest Górnośląski Okręg Przemysłowy?
6. Wyjaśnij pojęcia: Ślązacy, familoki, gwara śląska, Barbórka, fedrować.
7. Wymień niekorzystne skutki rozwoju przemysłu na Śląsku.
8. Wykonaj ćwiczenie – załącznik.